

Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa 2026

Kysely varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Henkilöstökyselyn vastaajista (n = 6 731) valtaosa työskenteli varhaiskasvatuksen lastenhoitajan (48 %) tai varhaiskasvatuksen opettajan (42 %) tehtävänimikkeellä (Taulukko 3). Muita ammattiryhmiä, kuten sosionomeja, erityisopettajia ja avustajia oli 2–4 prosenttia tehtävänimikkeeseen mukaan. Muu tehtävänimike -ryhmään sisältyi pienemmät tehtävänimikeryhmät, muun muassa perhepäivähoitajat ja steinerpedagogiset varhaiskasvattajat. Osalla henkilöstöstä oli Vardaan merkitty kaksi tehtävänimikettä, esimerkiksi opettaja ja lastenhoitaja tai varhaiskasvatuksen avustaja ja lastenhoitaja. Näissä tapauksissa tehtävänimikkeeksi luokiteltiin kahdesta tehtävästä se, jossa oli korkeampi kelpoisuusvaatimus. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa suurempi osa vastaajista työskenteli lastenhoitajana (yksityinen 52 %, kunnallinen 47 %), päiväkodin johtajana tai muulla tehtävänimikkeellä. Kunnallisella puolella opettajien (kunnallinen 42 %, yksityinen 38 %), erityisopettajien ja avustajien osuus oli suurempi. Ero ryhmien välillä oli tilastollisesti merkitsevä, mutta efektikooltaan pieni. ^[1]

Taulukko 3. Henkilöstökyselyyn vastanneiden senhetkinen tehtävänimike (n = 6718)

Tehtävänimike	Yhteensä n	Yhteensä %	Kunnallinen n	Kunnallinen %	Yksityinen n	Yksityinen %
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	3193	47,5	2715	46,8*	478	52,4*
Varhaiskasvatuksen opettaja	2794	41,6	2445	42,1*	349	38,3*
Varhaiskasvatuksen sosionomi	180	2,7	159	2,7	21	2,3
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	152	2,3	152	2,6*	-	-
Varhaiskasvatuksen avustaja	246	3,7	232	4,0*	14	1,5*
Päiväkodin johtaja	64	1,0	40	0,7*	24	2,6*
Muu tehtävänimike	89	1,3	63	1,1*	26	2,9*

*Taulukossa on merkitty ne solut, joissa ryhmien väliset erot vastausvaihtoehdossa ovat tilastollisesti merkitseviä.

Vastaajista 78 prosenttia oli kelpoisia toimimaan tehtävänimikkeensä edellyttämässä työtehtävissä, ja 19 prosenttia ei ollut kelpoisia (taulukko 4). Lisäksi osa oli kelpoisia vain toiseen kahdesta Vardaan merkityistä tehtävänimikkeestä ja pieni määrä vastasi, ettei tiennyt kelpoisuutta tehtäväänsä ^[2]. Ruotsinkielisten vastaajien keskuudessa ei-kelpoisia oli 25 prosenttia, kun suomenkielisen varhaiskasvatuksen vastaajista ei-kelpoisten osuus oli 18 prosenttia. Ero oli tilastollisesti merkitsevä mutta eron efektikoko oli pieni ^[3]. Kelpoisuuksissa ei ollut eroja kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen välillä.

Taulukko 4. Henkilöstökyselyyn vastanneiden kelpoisuus tehtävään (n = 6711)

Kelpoisuus tehtävään	Yhteensä n	Yhteensä %	Suomi n	Suomi %	Ruotsi n	Ruotsi %
Kyllä	5261	78,4	4956	78,9*	305	70,6*
Ei	1249	18,6	1140	18,2*	109	25,2*
Kelpoinen toiseen kahdesta tehtävänimikkeestä	139	2,1	133	2,1	6	1,4
En tiedä	62	0,9	50	0,8*	12	2,8*

*Taulukossa on merkitty ne solut, joissa ryhmien väliset erot vastausvaihtoehdossa ovat tilastollisesti merkitseviä.

Henkilöstön tutkintotaustat olivat vaihtelevia, ja erilaisia tutkintoja ja niiden yhdistelmiä oli yhteensä 154^[4]. Useamman tutkinnon suorittaneet luokiteltiin korkeimman tutkintonsa perusteella. Jos henkilöllä oli useita samantasoisia tutkintoja, luokittelu tehtiin uusimman tutkinnon perusteella. Luokittelun jälkeen 10 yleisintä tutkintoa kattoi yli 80 prosenttia vastaajista. Vastaajista valtaosa oli suorittanut sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon (29 %), sosionomi (AMK) -tutkinnon (15 %), kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon (10 %) tai lastenhoitajan tutkinnon (10 %). Muut luokat koostuivat eri aikakausina kelpoisuuden lastenhoitajan, opettajan ja erityisopettajan tehtäviin tuottaneista tutkinnoista. Muu-luokkaan sisältyi useita pienempiä vastaajaryhmiä, kuten steinerpedagogisen varhaiskasvattajan tutkinnon, kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinnon ja sosiaalialan opistotutkinnon suorittaneita.

Taulukko 5. Henkilöstökyselyyn vastanneiden koulutustausta (n = 6731)

Tutkinto	n	%
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja	1949	29
Sosionomi (AMK), sosiaaliala	1023	15,2
Kasvatustieteen kandidaatti	679	10,1
Lastenhoitaja	664	9,9
Opistoasteen lastentarhanopettaja/ULO	322	4,8
Päivähoitaja	260	3,9
Kasvatustieteen maisteri	236	3,5
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto	188	2,8
Lapsi- ja perhetyön perustutkinto	182	2,7
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	100	1,5
Sosiaalikasvattaja	77	1,1
Sosionomi (ylempi AMK)	37	0,6
Perhepäivähoitajan ammattitutkinto	35	0,5
Muu	368	5,5
Ei varhaiskasvatusalan tutkintoa tai koulutusta	601	8,9

Vastaajista yhdeksällä prosentilla ei ollut Vardan tietojen perusteella varhaiskasvatusalan tutkintoa tai koulutusta (taulukko 5). Useimmat näistä työntekijöistä (n = 601) työskentelivät varhaiskasvatuksen lastenhoitajana (57 %) ja osa varhaiskasvatuksen opettajana (21 %) tai varhaiskasvatuksen avustajana (17,5 %).

1: $\chi^2(6, N = 6718) = 95,34, p \leq 0,001, \text{Cramérin } V = 0,12.$

-
- 2: En tiedä -vaihtoehto oli niiden vastaajien valittavissa, joiden taustatiedot eivät tulleet suoraan Vardasta
- 3: $\chi^2(3, N = 6711) = 32,66, p \leq 0,001$, Cramérin $V = 0,07$.
- 4: Erilaisten tutkintonimikkeiden ja niiden yhdistelmien suuri määrä johtuu mm. siitä, että varhaiskasvatuksen tehtäviin on kelpoistettu eri aikakausina eri koulutusten kautta. Tutkintoyhdistelmien taustalla on useimmiten kelpoistuminen toiseen tehtävään jatko-opintojen avulla. Ks. Vardan tietoluettelo kaikista tutkinnoista:
<https://virkailija.opintopolku.fi/varda/julkinen/koodistot/vardatutkinto>